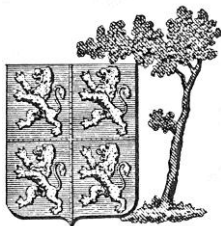

4000 JAAR OERLE

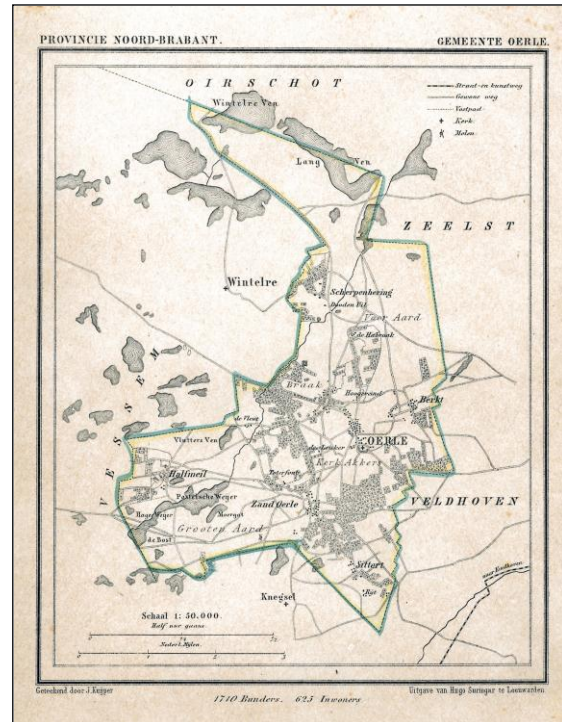
110 JAAR GEMEENTE OERLE

(10) Van oude vrijheid naar gemeentelijke woonwijk

Als gevolg van de Franse omwenteling (1789-1799) kwam er een einde aan de vele privileges, feodale rechten en begrippen als vrijheid, heerlijkheid en schepensbank. Op bevel van Napoleon werd Nederland in 1810 bij zijn keizerrijk ingelijfd, met als gevolg dat de overheid volledig naar Frans model werd ingericht (met departementen, arrondissementen, kantons en gemeenten). Oerle werd met ingang van 1 januari 1811 een zelfstandige gemeente met een bestuursvorm zoals wij die heden ten dage kennen. In deze inrichting van het openbaar bestuur hadden de steden (aanvankelijk) een grotere zelfstandigheid dan de plattelandsgemeenten, waartoe Oerle werd gerekend. De achterliggende gedachte was dat het platteland te weinig capabele bestuurders kon leveren voor een goede gemeentehuishouding. Mogelijk was dit laatste ook een van de redenen waarom Meerveldhoven, dat administratief op bestuursrechtelijke grondslag vanouds met Oerle was verbonden, van Oerle werd losgemaakt en met het oude dorp Veldhoven de nieuwe gemeente Veldhoven-Meerveldhoven uit ging maken. Hiermee werd de dalende lijn van de bestuurlijke importantie van Oerle bevestigd en was de rol van Oerle in de regio uitgespeeld. Ook de tijdens eind negentiende/begin twintigste eeuw opkomende regionale industriële ontwikkeling bleef Oerle zijn plattelandstatus trouw. Een opleving kwam er nog in de eerste helft van de 20e eeuw: Oerle werd voor de omliggende dorpen het 'centrum' van een op coöperatieve grondslag werkende machinale zuivelbereiding en vervolgens van een op wetenschappelijke basis werkend instituut voor rundveeveredeling.

Gemeentewapen van Oerle, gebaseerd op het vrijheidszegel uit 1355.

Kaart van de gemeente Oerle. (getekend door J. Kuiper, 1866)

Oerle bleef echter voor haar inkomen vrijwel uitsluitend afhankelijk van de landbouw met kleinschalig veebedrijf. Het bevolkingsaantal bleef vrijwel constant (circa 650 inwoners). In 1921 verloor Oerle zijn zelfstandigheid, doordat het met de gemeenten Zeelst en Veldhoven-Meerveldhoven werd samengevoegd tot één gemeente met de naam Veldhoven. Thans is de status van de oude vrijheid (ooit onmiskenbaar op rechtshistorische gronden te plaatsen boven Veldhoven, Meerveldhoven en Zeelst) die van een woonwijk van de gemeente Veldhoven.

Het gemeentewapen van de huidige gemeente Veldhoven is afgeleid van dat van de voormalige gemeente Oerle en grijpt terug op het vrijheidszegel van Oerle uit 1355: een gevierendeeld schild met twee Brabantse en twee Limburgse (dubbelstaartige) leeuwen. Het opnemen van het oude wapen van Oerle in het gemeentewapen van Veldhoven herinnert aan de oude politieke en rechtshistorische betekenis van deze vroegere vrijheid.

A.J. van Hooff, laatste burgemeester van Oerle; per 1 mei 1921 benoemd tot de eerste burgemeester van de gemeente Veldhoven.